

MINISTRSTVO ZA DIGITALNO PREOBRAZBO

Ministrica, ga. mag. Ksenija Klampfer

MINISTRSTVO ZA FINANCE

Minister, g. Klemen Boštjančič

Datum: 6. 5. 2025

Zadeva: **Dodaten predlog opredelitve izjeme v 12. členu predloga Zakona o potrošniških kreditih (ZPotK-3) - EVA: 2024-2180-0035¹**

Zveza: (že vložene) **Pripombe GZS, SOEK z dne 31. 3. 2025**

Spoštovani.

Sekcija operaterjev elektronskih komunikacij (SOEK)² pri Združenju za informatiko in telekomunikacije, Gospodarska zbornica Slovenije (GZS), je pripravila **dodaten predlog spremembe 12. člena predloga Zakona o potrošniških kreditih (ZPotK-3)**, ki ga Gospodarska zbornica podpira. Sektija je pripombe podala tekom javne obravnave dne 31. 3. 2025 (v nadaljevanju: temeljni predlog). **Pri pripombah Sektija vztraja v celoti**, po skrbnem premisleku podaja dodatni podredni predmetni predlog, s katerim se tako kot predlog spremembe 12. člena ZPotK-3, z dne 31. 3. 2025, doseže primerljiv učinek in sicer, da se **v 12. členu ZPotK-3 kot izjema opredeli prodaja terminalske opreme, ki jo končnim uporabnikom skladno z Zakonom o elektronskih komunikacijah (ZEKom-2) ponujajo operaterji, ponudniki elektronskih komunikacijskih storitev, na obročno odplačilo izključno kot sestavni del naročniškega razmerja, brez obresti in brez dodatnih stroškov za potrošnika.**

V Gospodarski zbornici Slovenije predlagamo, da naslovni ministrstvi ta predlog obravnavata zgolj v primeru, da predlogi sprememb 12. člena, kot ga je Sektija podala dne 31. 3. 2025, ne bi bili sprejeti.

Kot je utemeljeno v temeljnem predlogu sprememb, menimo, da je prilagoditev potrebna zaradi upoštevanja smisla ter namena sprejema predmetne zakonodaje. Z alternativnim, predmetnim predlogom pa operaterji izvajalci storitev naslavljaajo specifične prodaje terminalske opreme, ki je povezana z zagotavljanjem elektronskih komunikacijskih storitev ter krovnega zakona, tj. »Zakona o elektronskih komunikacijah«, kot tudi neposredno z določbama Direktive (EU) 2023/2225 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. oktobra 2023 o potrošniških kreditnih pogodbah in razveljavitvi Direktive 2008/48/ES - 2. člen ter 3. člena, ki ob upoštevanju definicije kreditne pogodbe izvzema prav pogodbe o nakupu terminalske opreme, kot posebne ugodnosti, ki jo zgolj in izključno operaterji, ki zagotavljamo elektronske komunikacijske storitve omogočamo končnim uporabnikom, na obročno odplačilo izključno kot sestavni del naročniškega razmerja, brez obresti in brez dodatnih stroškov za potrošnika.

Za pojasnila ostajamo na voljo. V primeru potrebe po dodatnih razjasnitvah prosimo kontaktirajte Sektijo na elektronski naslov soek@gzs.si.

¹<https://e-uprava.gov.si/si/drzava-in-druzba/e-demokracija/predlogi-predpisov/predlog-predpisa.html?id=17589&lang=si>

² Člani GZS SOEK: A1 Slovenija, d.d., Telekom Slovenije, d.d., Telemach Slovenije, d.o.o., T-2, d.o.o., HoT mobil, d.o.o.

UTEMELJITEV DODATNEGA PREDLOGA

Prodaja terminalske opreme³, kot so npr. pametni telefoni in tablice, ki jo na specifičen način izvajajo zgolj operaterji izvajalci storitev⁴, predstavlja pravno razmerje, ki se bistveno razlikuje od klasičnih kreditnih pogodb, ki jih ureja predlog ZPotK-3. Operaterji kot izvajalci storitev, terminalsko opremo ponujajo svojim naročnikom subvencionirano, brez obresti in brez stroškov financiranja, pri čemer ta predstavlja zgolj podaljšek glavne storitve in je eden od pripomočkov, ki omogoča uporabo glavne storitve – dostop do elektronskih komunikacijskih storitev (telefoniranje, dostop do interneta). Ob tem tovrstni poslinimajo značilnosti finančne storitve, saj operaterji iz naslova obročne prodaje terminalske opreme ne ustvarjajo dobička, pri tem pa tudi v celoti nosijo tveganje neplačila in nimajo zavarovanih terjatev iz tega naslova. S tem se operaterji izvajalci storitev razlikujejo od drugih prodajalcev istovrstne terminalske opreme.

Prodaja terminalske opreme je v slovenskem prostoru že posebej urejena v sektorski zakonodaji. Zakon o elektronskih komunikacijah (ZEKom-2⁵) v 191. členu določa, »da lahko operater v okviru naročniškega razmerja zagotovi terminalsko opremo na obroke, ob pogoju, da naročnik v zameno sprejme pogodbeno vezavo, ki ne sme presegati 24 mesecev«. Gre torej za posebno pravno ureditev, namenjeno uravnoteženju pravic potrošnika. Dostopnost terminalske opreme na takšen način predstavlja potrošniku lažji dostop do le-te, saj predstavlja nujo za uporabo elektronskih komunikacij. Ta zakonska ureditev vključuje jasne omejitve in varovalke, ki že sedaj preprečujejo prekomerno vezanost in posledično prekomerno zadolženost potrošnika iz tega naslova. Prodaja pod temi posebnimi obročnimi pogoji je akcesorna sklenitvi naročniškega razmerja za elektronske komunikacijske storitve – npr. internet, telefonija, predvsem pa brez terminalske opreme ni mogoče dostopati do elektronskih komunikacijskih storitev. Terminalska oprema, posebej gre izpostaviti mobilne telefone, je postala povsem nepogrešljiv pripomoček, brez katerega absolutno ni več mogoče govoriti o digitalni družbi in digitalni vključenosti. Terminalska oprema omogoča dostop do vseh javnih storitev – recimo e-zdravstvo, e-upravne storitve, e-banka, šolanje (na daljavo), dostop do interneta, pa tudi način komunikacije ter socialne interakcije, dostopa do novic, dela od doma, ipd., kmalu nekaterih storitev ne bo mogoče opravljati drugače kot na elektronski način, za kar pa je terminalska oprema nepogrešljiv pripomoček. Na tem mestu je treba posebej izpostaviti sistem javnega obveščanja in alarmiranja (201. člen ZEKom-2), ki se bo v primeru naravnih in drugih nesreč izvajalo izključno preko mobilnih telefonov. Sistem javnega alarmiranja se financira javno ter vzpostavlja za območje celotne Slovenije, zagotoviti je treba, da se lahko izvaja preko najširšega nabora tipov mobilnih telefonov in posledično najširši množici potrošnikov. Navedeno lahko najučinkoviteje preko vzpodbud prodaje terminalske opreme (obročno, subvencionirana cena, brezobrestno in na obroke) vzpodbudimo prav operaterji izvajalci storitev. Da ta vzpodbuda ostaja učinkovit način prodaje terminalske opreme, bi bilo treba zagotoviti, da je tudi zaradi vse specifike izvzeta iz obveznosti bodočega ZPotK-3.

Skladno z Direktivo (EU) 2023/2225, zlasti 3. členom in točko (24) preambule, pogodbe kot zgoraj navedeno ne sodijo v opredelitev potrošniških kreditnih pogodb. Direktiva izrecno izključuje pogodbe o stalni dobavi storitev ali istovrstnega blaga, kadar potrošnik takšno blago ali storitve plačuje obročno za čas trajanja njihovega zagotavljanja. Prodaja terminalske opreme sodi prav v to izjemo, saj je prodaja vselej vezana na sklenitev oziroma trajanje naročniškega razmerja, ob plačilu v obrokih brez obresti.

Vključitev takšnih pogodb v sistem ZPotK-3 bi za telekomunikacijske operaterje pomenila odmik od ciljev in vsebine Direktive (EU) 2023/2225 ter povzročila pomembne negativne učinke, kot so povečane administrativne in zakonske obveznosti, višje administrativne stroške, potrebo po licenciranju operaterjev kot kreditodajalcev, dodatna usposabljanja kadra in spremembe obstoječih pogodbenih postopkov. Takšna ureditev bi v praksi lahko pomenila ukinitve možnosti brezobrestnega obročnega nakupa terminalske opreme ali uvedbo dodatnih stroškov, kar bi najbolj prizadelo ranljive potrošnike – dijake, invalide, starejše in tiste z nižjimi dohodki, ki pogosto edino prek te možnosti pridobijo dostop do sodobne digitalne opreme.

Pametni telefoni in tablice danes niso več luksuz, temveč osnovno komunikacijsko sredstvo za vključitev posameznika v digitalno družbo – za dostop do e-uprave, zdravstva, izobraževanja, digitalne identitete in sistemov javnega obveščanja. Dostop do takšne opreme je ključen za doseganje ciljev digitalne preobrazbe države in Evropske unije, zlasti v okviru Digitalnega kompasa 2030. Obročna prodaja teh naprav brez

³ ZEKom-2, 3. člen, točka 88: Terminalska oprema je vsa oprema, ki je posredno ali neposredno priključena na omrežni vmesnik javnega komunikacijskega omrežja za pošiljanje, obdelovanje ali sprejemanje informacij. Šteje se, da je priključitev posredna, če je oprema nameščena med terminalom in javnim omrežnim vmesnikom. Terminalska oprema je tudi oprema satelitskih zemeljskih postaj.

⁴ Ki so registrirani pri javni Agenciji za komunikacijska omrežja in storitve RS – AKOS, skladno z ZEKom-2.

⁵ <https://pisrs.si/pregledPredpisa?id=ZAKO8611>

obresti kot del naročniškega razmerja predstavlja enega izmed ključnih mehanizmov za spodbujanje digitalne vključenosti.

Zaradi navedenega predlagamo, da se v 12. člen predloga ZPotK-3 vključi dodatna izjema, ki se lahko glasi:

»Ta zakon se ne uporablja za pogodbe o prodaji terminalsko-komunikacijske opreme, potrebne za uporabo elektronskih komunikacijskih storitev, kadar je prodaja izvedena izključno v okviru naročniškega razmerja za elektronske komunikacijske storitve med končnim uporabnikom in izvajalcem storitev, brez obresti in brez drugih stroškov.«

S tem bi bila zakonodajna ureditev skladna z evropskim pravnim redom, sektorsko zakonodajo (ZEKom-2), cilji varstva potrošnikov ter strateškimi usmeritvami na področju digitalne preobrazbe in družbene vključenosti.

Predlagamo, da ministrstvu vsebinsko povzameta predlagane rešitve v novem predlogu zakona. Z namenom dodatnega pojasnila naših stališč smo vam z veseljem na voljo tudi na skupnem sestanku, kjer bi vam lahko še bolj podrobno pojasnili naš predlog.

S spoštovanjem,

Nenad Šutanovac
Direktor ZIT

Vesna Nahtigal
Generalna direktorica